

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

5. detsember 2014,

mis käsitleb ettepanekut, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 184/2005 (ühenduse maksebilansi, rahvusvahelise teenuskaubanduse ja välismaiste otseinvesteeringute statistika kohta) seoses delegeeritud ja rakendusvolituste andmisega komisjonile teatud meetmete vastuvõtmiseks

(CON/2014/84)

(2015/C 31/04)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

Euroopa Keskpank (EKP) sai 15. juulil 2014 Euroopa Liidu Nõukogult taotluse esitada arvamus seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 184/2005 (mis käsitleb ühenduse maksebilansi, rahvusvahelise teenuskaubanduse ja välismaiste otseinvesteeringute statistikat) muutmise kohta seoses delegeeritud ja rakendusvolituste andmisega komisjonile teatud meetmete vastuvõtmiseks⁽¹⁾ (edaspidi „kavandatav määrus“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, sest kavandatav määrus käsitleb maksebilansi (BOP) statistika kogumist, mis nõukogu määruse (EÜ) nr 2533/98⁽²⁾ artikli 2 kohaselt on Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) ülesanne. EKP nõukogu võttis käesoleva arvamuse vastu kooskõlas Euroopa Keskpanka kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

1. Üldised tähelepanekud

- 1.1. Euroopa statistikat arendavad, teevad ja levitavad nii Euroopa statistikasüsteem (ESS) kui ka Euroopa Keskpankade Süsteem, mõlemad töötavad erinevates õiguslikes raamistikes, mis kajastavad nende vastavaid juhtimisstruktuure⁽³⁾.
- 1.2. Määruse (EÜ) nr 2533/98 artikliga 2 määratakse EKP-le ülesanne riikide keskpankade abiga koguda kas riikide pädevatelt asutustelt või otse majandussubjektidelt muu hulgas maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikat. Algsed EKP statistikaaruandluse nõuded maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika valdkonnas sätestati EKP nõukogu suunises EKP/1998/17⁽⁴⁾ (ja selle 9. detsembri 2011. aasta ümbersõnastuses EKP/2011/23).

⁽¹⁾ COM(2014) 379 final.

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2533/98, 23. november 1998, statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpanka poolt (EÜT L 318, 27.11.1998, lk 8); vt ka 2. mai 2003. aasta soovitus EKP/2003/8 Euroopa Keskpanka statistikaaruandluse nõuete kohta maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika ning rahvusvaheliste reservide skeemi valdkonnas (ELT C 126, 28.5.2003, lk 7) ja 9. detsembri 2011. aasta suunis EKP/2011/23 Euroopa Keskpanka statistikaaruandluse nõuete kohta välisstatistika valdkonnas (ELT L 65, 3.3.2012, lk 1).

⁽³⁾ Vt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 338 lõige 1, Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanka põhikirja (edaspidi „põhikirj“) artikkel 5 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määruse (EÜ) nr 223/2009 (Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164)) põhjendus 8.

⁽⁴⁾ Suunis EKP/1998/17, 1. detsember 1998, Euroopa Keskpanka statistikaaruandluse nõuete kohta maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika valdkonnas (EÜT L 115, 4.5.1999, lk 47).

- 1.3. Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni valdkonna statistika on oluline andmekogu EKPSi ülesannete täitmisel (ühtse rahapoliitika määramine ja rakendamine, välisvaluutatehingute võimalik sooritamine ning ametlike reservide säilitamine ja haldamine). Samuti toetatakse nendega finantsstabiilsuse saavutamise eesmärgil välise haavatavuse ja seotuse, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRB) riskinäidikute⁽¹⁾ ja makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tulemustabeli⁽²⁾ hindamist. Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni valdkonna statistika moodustab osa Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) andmelevi eristandardist ja selle täiendustest⁽³⁾ ning IMF küsib neid euroalalt ja liikmesriikidel IV artikli konsultatsioonide jaoks. EKP ja riikide keskpangad avaldavad maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni valdkonna statistika kord kuus ja kord kvartalis.
- 1.4. 12. jaanuaril 2005 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 184/2005⁽⁴⁾, millega kehtestati maksebilansi, rahvusvahelise teenuskaubanduse ja välismaiste otseinvesteeringute valdkonnas liidu statistika koostamise aruandluse nõuded. Sama määrusega⁽⁵⁾ asutatud maksebilansi komitee, kus liikmesriigid on esindatud peamiselt riikide keskpankade kaudu, tagab maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni valdkonna statistika aruandluse nõuete, meetodika ja kvaliteedi tagamise protsesside range järgimise.
- 1.5. EKPSi liikmetena koostavad riikide keskpangad Euroopa statistikat EKPSi põhikirja artiklite 3 ja 5 alusel, mida täiendavalt rakendatakse määrusega (EÜ) nr 2533/98, ning määruse (EÜ) nr 223/2009⁽⁶⁾ kohaselt ei osale nad Euroopa statistika koostamisel. Riikide keskpankade ja komisjoni (Eurostat) kokkuleppe kohaselt võib komisjon (Eurostat) Euroopa statistika koostamisel riikide keskpankade koostatud andmeid kasutada kas otse või kaudselt.
- 1.6. Kuivõrd määrusega (EÜ) nr 2533/98 on maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni valdkonna statistika kogumine määratud ülesandeks EKP-le (riikide keskpankade abiga) ning et vähendada aruandluskoormust ja tagada Euroopa statistika koostamisel nõutav ühtsus, soovitatakse komisjonil vastavalt kasutada EKPSi tagatud maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikat.

2. Konkreetsed tähelepanekud

- 2.1. *Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika valdkonnas delegeeritud ja rakendusaktide vastuvõtmise uue süsteemi rakendamine*
- 2.1.1. Kavandatava määrusega rakendatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 290 ja 291 kohaselt maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika valdkonnas delegeeritud ja rakendusaktide vastuvõtmise uus süsteem. Kavandatava määruse artikli 1 lõike 1 eesmärk on volitada komisjoni vastu võtma delegeeritud õigusakte, millega muudetakse maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikaandmete nõudeid (sh seoses andmevoogude korrigeerimise, laiendamise või tühistamise ja esitamise tähtpäevadega). Samuti tehakse artikli 1 lõikes 2 ettepanek anda komisjonile rakendusvolitused võtta vastu maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika kvaliteedistandardeid ning määrata kvaliteediaruannete sisu ja sagedus.
- 2.1.2. Andmenõuded, esitamise tähtpäevad ja kvaliteedi tagamise standardid on määruse (EÜ) nr 184/2005 olulised elemendid ning neil on andmete koostajate ja esitajate aruandluskoormusele otsene mõju. Kuivõrd nõukogu andis juba 1998. aastal EKPSile ülesande koguda maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikat kas riikide pädevatelt asutustelt või otse majandussubjektidelt, tuleb nimetatud statistika määramisel, parandamisel või ajakohastamisel tagada EKPSi ja ESSi tihe koostöö. Vastasel juhul võib EKPSi ja ESSi koostatav maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni Euroopa statistika olla tarbetult vastuoluline või järjekindlusetu.

⁽¹⁾ Käsitletakse eraldi õigusaktis.

⁽²⁾ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määruse (EL) nr 1176/2011 (makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta) artikkel 4 (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁽³⁾ Vt IMFi poliitikadokumendid „Revisions to the Special Data Dissemination Standard and Establishment of the Special Data Dissemination Standard Plus—Proposed Decisions” (4.10.2012) ja „Modifications to the Special Data Dissemination Standard Plus” (19.3.2014), avaldatud IMFi veebilehel www.imf.org

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 184/2005, 12. jaanuar 2005, ühenduse maksebilansi, rahvusvahelise teenuskaubanduse ja välismaiste otseinvesteeringute statistika kohta (ELT L 35, 8.2.2005, lk 23).

⁽⁵⁾ Vt määruse (EÜ) nr 184/2005 artikli 11 lõige 1.

⁽⁶⁾ Vt selle põhjendus 9.

2.1.3. Maksebilansi statistikaaruandluse erinevad või järjekindlustatud nõuded suurendavad andmeesitajate (nt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad) aruandluskoormust ning võivad olenevalt andmete kasutamise eesmärgist tekitada maksebilansi statistikas erinevusi. Sellised erinevused ei ole kooskõlas määruses (EÜ) nr 223/2009 ja määruses (EÜ) nr 2533/98 sätestatud andmete asjakohasuse, kulutasuvuse ja aruandluskoormuse minimeerimise põhimõtetega.

2.1.4. Seega ei toeta EKP kavandatava määruse artikli 1 lõiget 1, mis käsitleb komisjoni volitamist muuta maksebilansi ja rahvusvahelise investimispositsiooni statistikaandmete nõudeid (sh seoses esitamise tähtpäevade, andmevoogude korrigeerimise, laiendamise või tühistamisega). Kavandatava määruse artikli 1 lõiked 1 ja 3 tuleb seepärast kustutada.

2.2. *Monetaar-, finants- ja maksebilansistatistika komitee roll*

2.2.1. Kavandatava määrusega kaotatakse maksebilansi komitee ja antakse kõik komiteemenetluse volitused üle Euroopa statistikasüsteemi komiteele, milles EKPSi liikmed esindatud ei ole ⁽¹⁾. Lisaks koostavad riikide keskpangad EKPSi liikmetena Euroopa statistikat EKPSi põhikirja artiklite 3 ja 5 alusel, mida täiendavalt rakendatakse määrusega (EÜ) nr 2533/98, ning määruse (EÜ) nr 223/2009 kohaselt ei osale nad Euroopa statistika koostamisel.

2.2.2. Valdkonnas jätkuvalt tiheda koostöö tagamiseks peab monetaar-, finants- ja maksebilansistatistika komitee ⁽²⁾ tegutsema maksebilansi ja seonduva statistika (nt seoses rahvusvahelise kaubanduse, rahvusvahelise teenuskaubanduse, välismaiste otseinvesteeringute, välismaiste tütaretevõtete statistikaga) ühise koostöö keskusena, kellega tuleb konsulteerida maksebilansi ja seonduva statistika uute õigusaktide (sh muudatuste) ettepanekute korral.

2.2.3. Kavandatud määruse artikli 1 lõikesse 2 ja artikli 1 lõikesse 4 tuleb seega lisada asjakohane tekst, millega kohustatakse komisjoni enne määruse (EÜ) nr 184/2005 oluliste elementide muutmissettepaneku tegemist küsima monetaar-, finants- ja maksebilansistatistika komitee arvamust. Eelkõige kehtib see järgmisega seotud muudatuste kohta: a) andmenõuded, sealhulgas esitamistähtpäevad ja andmevoogude korrigeerimine, laiendamine või tühistamine; b) määruse (EÜ) nr 184/2005 II lisas sätestatud määratluste ajakohastamine; c) statistika ühised kvaliteedisstandardid ning kvaliteediaruannete sisu ja sagedus.

2.3. *Konsulteerimine Euroopa Keskpangaga*

Komisjoni rakendusaktid kvalifitseeruvad Euroopa Liidu õigusaktide ettepanekuteks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõike 4 esimese taande ja artikli 282 lõike 5 tähenduses ⁽³⁾. Seega tuleb EKPga tema pädevusaladesse kuuluvate rakendusaktide eelnõude asjus konsulteerida monetaar-, finants- ja maksebilansistatistika komiteest eraldi. EKP-l on maksebilansi statistika valdkonnas pikaajalised kogemused ja eksperditeadmised ning selline konsulteerimisprotsess võimaldab seda täielikult kasutada.

Frankfurt Maini ääres, 5. detsember 2014

Euroopa Keskpanga president

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Vt määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 7 lõige 2.

⁽²⁾ Vt määruse (EÜ) nr 223/2009 artikkel 9. Komitee moodustati nõukogu 13. novembri 2006. aasta otsusega 2006/856/EÜ, millega moodustatakse monetaar-, finants- ja maksebilansistatistika komitee (ELT L 332, 30.11.2006, lk 21).

⁽³⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõike 4 esimeses taandes sätestatakse, et Euroopa Keskpangaga tuleb konsulteerida „iga tema pädevusse kuuluva liidu õigusakti eelnõu puhul”. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 282 lõikes 5 sätestatakse: „Euroopa Keskpanga konsulteeritakse tema pädevusvaldkondades kõigi ettepanekute üle, mis on tehtud liidu õigusaktide vastuvõtmiseks”.